

SVEVAP¹⁹⁶⁷
SVENSKA VAPENSAMLAR-
FÖRENINGEN

YTTRANDE
2018-04-19

Ju2018/000480/L4

Justitiedepartementet
Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap

Synpunkter på ”Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv, Ds 2018:1”

Sammanfattning

Mot bakgrund av:

- De oproportionerligt betungande konsekvenserna av förslagen i fråga för såväl vapeninnehavare som andra i förhållande till mycket ringa samhällsnytta.
- Att kärnan i utredningsuppdraget var att lämna förslag på författningsändringar som är **nödvändiga** på grund av **tvingande** regler från EU.

avstyrker SVEVAP de förslag i utredningen som går längre än vad EU:s ändringsdirektiv kräver, mer specifikt:

avstyrker vi tillståndsplikt för magasin.

avstyrker vi tillståndsplikt för ”avfyrningsmekanismer”.

avstyrker vi att skjutvapen som för samlingsändamål förs in i Sverige från land utanför EU förses med ytterligare märkning; och

förordar att det i lagtext regleras att dessa undantas från sådan i enlighet med EU art. 4.2 andra stycket.

i övrigt

instämmer vi i utredarens slutsats att Sverige redan väl uppfyller direktivets krav vad gäller vapensamling, speciellt kraven för innehav av vapen i EU-kategori A.

instämmer vi i utredarens resonemang i kap. 4.11. att licenser ej skall tidsbegränsas om behovet av vapnet är av permanent karaktär; och

förordar att det tydliggörs i lagstiftningen att licenser för samlingsändamål ej skall tidsbegränsas då behovet är permanent.

tillstyrker vi att ljuddämpare nedklassas från vapendel till att jämföras med ammunition; men **förordar att** de undantas helt från reglering i enlighet med EU-direktivet.

förordar vi att Sverige accepterar EU:s skjutvapenpass som tillräcklig handling för införsel av vapen för resande från övriga EU.

Allmänt

Den svenskspråkiga versionen av EU-direktivet innehåller att antal felöversättningar. Utredaren uppmärksammar själv att ”*target shooter*” ska bli ”*målskytt*” och inte ”*tävlingsskytt*”. En annan är att ”*review*” som betyder ”*granska*” översatts till ”*ompröva*”. Detta får konsekvenser för tillämpningen av art. 6.7.

Vidare blir det syftningsfel i art 5.3., för i uttrycket ”*center-fire semi-automatic firearms or repeating firearms*”, har ordföljden ändras till ”*halvautomatiska skjutvapen med centralantändning eller repeterande skjutvapen*”. I den svenska versionen omfattas således även vapen kamrade för kantantänd ammunition vilket inte är EU:s mening. Mer om dessa ”repeterande skjutvapen” längre fram.

Tills den svenska texten blir rättad kommer vi använda den engelska som utgångspunkt.

Vad gäller själva texten så är lydelsen i kommentar (23):

“The mere possibility of fitting a loading device with a capacity exceeding 10 rounds for long firearms and 20 rounds for short firearms does not determine the classification of the firearm in a specific category.”

oförenlig med skrivning i art 6:

“Member States may authorize target shooters to acquire and possess semi-automatic firearms classified in point 6 or 7 of category A, subject to the following conditions:”

Art 6 borde ha varit:

“Member States may authorize target shooters to acquire and possess semi-automatic firearms classified in points 6, 7 (a) (i), and 7 (b) (i) of category A, and to acquire and possess loading devices matched by the classifications in points 7 (a) (ii), and 7 (b) (ii) of category A subject to the following conditions:”

Det är den tolkning som bör användas.

Magasin

Utredarens förslag till magasinreglering går långt utöver tvingande krav i EU-direktivet och medför betungande konsekvenser för ett mycket stort antal personer. Dessutom var förslaget uppe under förhandlingarna i EU men förkastades. Vårt estimat är att det finns uppemot 1 miljon magasin i privat ägo i Sverige hos personer som *inte* har något vapen dom går att stoppa in i, dels bland samlare och militariaintresserade i allmänhet men framförallt hemma hos ”vanliga personer” som ett minne från värnpliktstiden med Kpist 45 eller AK4/AK5. Alla dessa riskerar att kriminaliseras om förslaget går igenom.

Utredarens huvudsakliga motivering till att gå utöver EU:s krav och belägga samtliga magasin med tillståndspflicht synes vara att det är ”enklast så”.

Det finns redan idag ett antal exempel på regleringar av kombinationer av tillståndsfria vapentillbehör och vapen som är otillåtna under olika omständigheter, t ex vid jakt får man inte använda magasin med kapacitet för mer än ett visst antal patroner beroende på vad man jagar eller ha kolv som är vikbar, fällbar eller utdragbar monterat på hagelgevär eller kulgevär med halvautomatisk omladdningsfunktion, m.m. Att införa en till innebär inga problem.

För att uppfylla EU:s krav i art. 5.3* och 10.1 samt villkoren i utredningsdirektivet räcker det med att reglera inköp av nya ”stora magasin” till halvautomatiska skjutvapen avsedda för centralantänd ammunition, *samt* använda art. 7.4a för att bekräfta tillstånd för befintliga vapen i kombination med de magasin som träffas av direktivet samt tillåta överlåtelser av desamma. Efter ikraftträdande borde det räcka med att uppvisa giltig målskyttelicens för att uppfylla kravet. Samlingsvapen borde inte ens omfattas av regleringen.

Då direktivet innehåller en del oklarheter (se t ex appendix 1) delar vi inte utredarens uppfattning om att enbart den redaktionella placeringen av 7.4a skulle begränsa dess räckvidd till att endast omfatta sådana tillstånd som behandlas i 7.4, vilket stöds av definitionen av kat A 6 i bilaga II.

Även om det står klart och tydligt i 10.1 vill vi förtydliga att stora magasin till manuellt omladdade vapen (t ex vanliga kulgevär) inte regleras i direktivet.

EU kräver inte retroaktiv reglering av själva innehavet utan endast reglering av nya förvärv av ett begränsat antal magasin typer. Sen har vi också principen om gynnande myndighetsbeslut.

För att täcka framtida behov för samling av stora magasin till halvautomatiska vapen och andra situationer behöver dock även den föreslagna magasinssamlingslicensen införas, men betydligt färre personer kommer att behöva ansöka om den, och antalet personer som av oaktsamhet riskerar att begå vapenbrott kommer att reduceras till en bråkdel.

Att utredaren har uppenbara svårigheter att motivera sitt förslag framgår tydligt:

”En reglering av stora, fasta magasin kan emellertid ändå fylla ett syfte – nämligen att förhindra anskaffning av sådana magasin som kan sammanfogas med andra vapendelar till ett komplett vapen med hög magasin kapacitet.”

Ett i våra ögon liknande uttalande är att säga att om man har en ratt är det inte så svårt att bygga en bil runt den. Om man skall bygga ett vapen själv är magasinet en av de delar som är lättast att tillverka och inte tvärt om. Uppslaget till regleringen kommer från polisen men syftar inte på legala vapenägare:

”Från Polismyndigheten har framförts att det finns ett behov av en reglering som gör det möjligt att ingripa mot obehörigt innehav av lösa magasin hos personer som saknar vapenlicens.”

Det centrala för polisens arbete inom detta område måste rimligen vara att beslagta illegala skjutvapen. En person som går runt med enbart ett tomt magasin utgör inget hot. Om det verkligen är nödvändigt kan det rimligen inte vara omöjligt att reglera just den specifika situationen att vid beslag av oregistrerade vapen hos personer utan vapenlicens även ge rätt att ta med samtliga vapentillbehör till vapnet i fråga. Inom parentes skulle det storligen förvåna oss om man inte redan gör så.

* Se appendix 1

Vi ifrågasätter också varför man i förslaget inte skulle få rätt att inneha magasin till dom vapen för samlingsändamål man innehar när man får det för vapen för jakt och målskytte. Magasinet är ju ett naturligt tillbehör till vapnet. Man får inte skjuta med samlarvapen och som en följd av detta har man inte rätt att köpa ammunition till dem. Dom går aldrig att använda oavsett hur många eller stora magasin man har. Med ursprungspunkt från detta är den negativa särbehandlingen svårbegriplig. Vad gäller sällsynta vapen kanske man aldrig lyckas få tag på just den modellen utan för nöja sig om man hittar ett magasin till den.

Den ”magasinssamlingslicens” som föreslås borde inte vara något en samlare behöver ansöka om, utan beviljas automatiskt när man blir erkänd som vapensamlare. Vi framför samma ståndpunkter gällande förslaget om tillståndsplikt för ”avtryckarmekanismer”, men någon slags ”avtryckarmekanismsgsamplingslicens” föreslås inte. Därmed får den föreslagna begränsningen ännu svårare konsekvenser då en samlare skulle behöva söka individuella tillstånd för dem.

”Avtryckarmekanismer”

Det finns varken från EU:s sida eller i utredningsdirektivet några krav att reglera ”avtryckarmekanismer”. Vidare är det av tekniska skäl mycket svårt att ge en klar definition om vad en ”avtryckarmekanism” är för något vilket väsentligt försvårar en tillämpning. Även denna idé kommer från polismyndigheten men saknar bäring på legala vapenägare:

”Det har från Polismyndigheten framförts att det finns ett behov av att utvidga vapenlagens tillståndskrav till att även omfatta avfyringsmekanismer som inte är fast anbringade i vapnets låda, bl.a. för att kunna ingripa när sådana komponenter påträffas hos personer som saknar vapenlicens.”

I resonemanget framstår att det är lower receivers och liknande som möjliggör konvertering av ett fåtal vapen med halvautomatisk omladdningsfunktion till helautomatisk sådan som avses. Redan i dag är det förbjudet att ändra ett vapens funktionssätt. I och med EU art 4.1 blir nu även lower receivers väsentlig vapendel, även om det inte enligt utredare inte föranleder någon ändring i vapenlagen utan endast i polisens föreskrifter.

Polismyndighetens önskemål blir därför redan till övervägande delen uppfyllt. För att helt uppfylla dem räcker det med att reglera kombinationen av innehav av ett halvautomatiskt vapen samt en ”avtryckarmekanism” som gör vapnet helautomatiskt, givet att innehavaren inte har tillstånd att inneha automatvapen. Det blir då likt reglering för innehav av halvautomatiskt vapen i kombination med ”stora magasin”.

Vidare föreslås på samma sätt som för magasin att man bara ska få inneha avtryckarmekanismer till dom vapen man har för skjutning. Samlarvapen omfattas inte. Åsikten att det skulle vara generellt sett tekniskt lätt att helauto-konvertera halvautomatiska vapen i allmänhet som förfäktas av Polismyndigheten är och förblir felaktig.

Märkning

I enlighet med möjligheten i art 4.2 andra stycket att reglera märkningen av samlarvapen i enlighet med nationell rätt bör det fastslås att samlarvapen inte behöver märkas med annan permanent märkning än originalmärkningen.

Att ställa krav på ytterligare märkning skulle innebära att alla historisk värdefulla vapen skadas permanent vid import till Sverige. Idag uppställs sådana krav avseende SE-märkning och utredningen bör, i enlighet med möjligheten i direktivet, förtydliga vapenlagens nuvarande skrivning så att även detta krav tas bort vad gäller skjutvapen som importeras för samlingsändamål.

Ljuddämpare

Dessa föremål påträffas kanske sällan i samlings-sammanhang men vi har aldrig förstått varför dom skall vara reglerade. I förarbeten m.m. framställs dessa som åtråvärda för tjuvjägare och kriminella. Snarare tror vi att det är påverkan från att ha sett actionfilmer där det bara hörs ett svagt ”popp” som spelar in.

Om ett jaktgevär i klass 1 avger en ljudnivå på 150-160 decibel på nära håll och dom bästa dämparna sänker med 30 decibel hamnar vi på 120-130 decibel. Detta motsvarar att stå bredvid en ambulans med påslagen siren eller att gå på hårdrockskonsert.

Övrigt

Vi ansluter oss till den beskrivning av vapenlagstiftningens utveckling i landet som ges i Svenskt Forum för Jakt, Skytte & Vapenfrågors remissvar.

För SVEVAP:s räkning

Styrelsen

Appendix 1

Dom nya begränsningarna rörande kombinationen av vissa typer av magasin och skjutvapen behandlas i direktivets inledande kommentar (23) samt i art 5.3, 7.4a, och 10.1:

- I (23) nämns skjutvapen med halvautomatisk omladdningsfunktion.
- I 5.3 nämns skjutvapen i EU-kategori B för centralantänd ammunition med halvautomatisk eller repeterande omladdningsfunktion.
- I 7.4a nämns skjutvapen med halvautomatisk omladdningsfunktion som är kat. B men temporärt räknas till kat. A. när ett ”stort magasin” är isatt, halvautokonverteringar, samt vapen med teleskopisk kolv.
- I art 10.1 nämns skjutvapen med halvautomatisk omladdningsfunktion.

Vilka är då dom ”repeterande skjutvapen” som dyker upp i 5.3? Andemeningen med att begränsa magasin som tar mer än x patroner är att EU anser det farligt att kunna avlossa många skott i snabb följd utan magasinbyte. Detta resonemang är inte tillämpligt för manuellt repeterande skjutvapen. För ”vanliga” repetergevär måste man ta bort hela handen från avtryckaren för att göra slutstycksrörelse. Tolkningsmässigt måste det då vara repeterande vapen i kat B.

Kategori B innehåller nio grupper varav två, B.1 och B.7 rör ”repeterande” vapen:

B.1, ” Repeterande korta skjutvapen”.

Det benämns i Sverige revolver. Revolverar har fast trumma och inte löstagbara magasin.

B.7 ” Repeterande och halvautomatiska långa skjutvapen med slätborrade lopp som inte överstiger 60 cm i längd.”

Slätborrat lopp innebär i praktiken hagelgevär. Det är alltså pumphagelgevär med löstagbara magasin som avses. Oss veterligt är det en sällsynt vapentyp.